

Кодекс пословног понашања

САДРЖАЈ

Писмо генералног директора.....	iii
KBR - Кодекс пословног понашања.....	1
Здравље, безбедност, сигурност и животна средина.....	3
Једнаке могућности запослења и узнемиравање на радном месту.....	4
Сукоб интереса.....	5
Интерне рачуноводствене контроле.....	6
Мито и корупција.....	7
Поклони, путовање и разонода.....	8
Политичке донације.....	9
Извоз и поштовање прописа трговања.....	10
Антитраст.....	11
Проневера.....	12
Коришћење и јавно објављивање релевантних заштићених информација.....	13
Поверљиве и законом заштићене информације.....	14
Државни уговори.....	15
Пријављивање сумње у повреди Кодекса пословног понашања....	16
Белешке.....	17

Свим запосленима компаније KBR и њених подружница:

Интегритет представља камен темељац на коме је KBR изградио своје богато наслеђе. Као председавајући Управног одбора и генерални директор компаније KBR, одлучан сам у својим напорима да послујемо на безбедан начин и у оквиру законских прописа, на искрен начин и уз очување интегритета, као и да се потрудим да сваки менаџер, руководиоца, запослени, спољни сарадник и заступник KBR-а то исто чини. Не постоје алтернативе.

KBR-ов Кодекс пословног понашања (КПП) односи се на све запослене у KBR-у - на сваког менаџера, руководиоца, запосленог и заступника. У њему је утврђен заједнички комплет етичких норми и законских принципа којих се сви ми морамо придржавати током наших контаката са клијентима, заједницама, али и у нашим међусобним контактима. КПП је састављен с намером да би вам помогао при примени законских и етичких пракси у свој свакодневни пословни и приватни живот, а и да би вам помогао да се пратите законе.

Етика је од виталног значаја за компанију KBR и све оно што она представља.

Наши етички принципи јасно одражавају нашу преданост да на све могуће начине постигнемо да је наша мисија спроведена уз дужни интегритет. Наши принципи садржани су у КПП-у, који садржи све прописе који се односе на етичке и правне норме понашања којих се свака особа током свог посла мора придржавати.

Иако је Кодекс састављен с намером да се укаже на етичка и правна питања разних облика, понекад ћете се можда запитати како да реагујете у одређеној ситуацији. Уколико дође до тога, требало би да се посаветујете са Етичким хотлајном, директором Службе за пословно понашање или неким другим правним лицем запосленим у Правној служби KBR-а.

Настојаћемо да и убудуће послујемо у складу са законом, на очигледно непристрасан начин и уз дужни интегритет, те уз велику преданост очувању безбедности на раду, квалитета и потпуног извршења задатака. Од свих вас очекујем да на нашем путу ка будућим подвизима пуним срцем подржите све ове вредности и принципе које је наша компанија утемељила.

Стјуарт Брејди

**Председавајући управног одбора и генерални директор
KBR, Inc.**

KBR - Кодекс пословног понашања

Управни одбор KBR-а је усвојио овај Кодекс пословног понашања (у даљем тексту: „Кодекс“), с циљем утврђивања заједничког комплета етичких норми и законских принципа којих се сви запослени компаније¹ морају придржавати током својих контаката са клијентима, заједницама, али и у међусобним контактима. Компанија такође очекује и од трећих лица које обављају послове у њено име да се придржавају истих етичких норми.

Компанија неће толерисати било какве незаконите радње или оне које су у сукобу са етичким принципима.

Компанија ће пословати у складу са свим прописаним законима и етичким нормама. Понекад може доћи до ситуација када се важећи закони Сједињених Америчких Држава не подударају са онима који су на снази у другој земљи. У таквим ситуацијама, Компанија ће се трудити да ту неусклађеност закона реши применом смерница које изда Правна служба. Уколико ипак не дође до усаглашености, Компанија ће примењивати важеће законе Сједињених Држава.

Сваки запослени је лично одговоран да се придржава норми и ограничења која се тичу њега лично или задатака и одговорности које он има, без обзира на то биле оне прописане законом или Кодексом пословног пословања. Сваки запослени мора избегавати све активности које би Компанију увукле у било какве ситуације које нису у складу са Кодексом пословног понашања. Сваки запослени који се не придржава ових норми и ограничења поступа изван оквира својих послова и радних задатака, својих одговорности или функције коју обавља.

Осим што ће се придржавати закона, од сваког запосленог се очекује да испоштује високе норме пословног и личног етичког понашања приликом вршења задатака и одговорности које има. То значи да се од запослених очекује примена праксе непристрасног опхођења, искрености и интегритета у свим аспектима њихових контаката са другим запосленима Компаније, са јавношћу, пословном заједницом, деоничарима, клијентима, испоручиоцима, конкурентима и државним и регулаторним органима власти. Током послова које обављају у име Компаније, запослени неће остваривати неправедну корист путем манипулација, прикривања, злоупотребе заштићених информација, лажног представљања информација од битне важности или применом других непримерених пракси.

Запослени су обавезни да читају, разумеју и примењују Кодекс пословног понашања, као и да учествују у обавезним обукама које Компанија организује у циљу савладавања Кодекса пословног понашања.

Сваки запослени који се оглуши о одредбе Кодекса пословног понашања, или их пак повреди, може очекивати покретање дисциплинских мера, укључујући и прекид радног односа и, уколико је релевантно, покретање кривичног или грађанско-парничног поступка против себе.

Примери понашања које може довести до покретања дисциплинских мера укључују повреду одредби Кодекса пословног понашања, навођење других на повреду Кодекса пословног понашања или непријављивања примећене или претпостављене повреде одредби Кодекса пословног понашања.

У случају сумње у исправност одговарајуће процедуре поступања, запослени би требало да се посаветују са Етичким хотлајном или било којим представником Правне службе.

¹Овај Кодекс пословног понашања односи се на све пословне јединице KBR-а и све ентитете Групе широм света. Израз „Запослени“, који се користи у целом тексту, треба да се схвати као израз који се односи на све руководиоце и запослене, као и на особље које ради преко агенција и чланове Управног одбора корпорације KBR.

Одговорности вас као запосленог:

- Будите искрени и понашајте се етички у свакој пословној ситуацији
- Поступајте по закону и Кодексу, као и у складу са прописима и пословним процедурама KBR-a
- Сместа пријавите све претпостављене или стварне повреде Кодекса своме менаџеру, Одељењу за спровођење Кодекса пословног понашања или на адресу која се налази на интернет страницама www.kbr.ethicspoint.com.
- Уколико се суочите са неким изазовом етичке или правне природе, посаветујте се са својим менаџером или Одељењем за правне послове.
- Понашајте се одговорно пи спровођењу закона и Кодекса

Одговорности вас као надзорника:

Ако сте руководилац или менаџер запослених, ваше одговорности у погледу Кодекса су следеће:

- Будите пример другима у погледу етичког понашања
- Подстичите запослене на отворену комуникацију и упућујте им смернице и одговоре на њихова питања или недоумице
- Знајте када треба пријавити преступе, проследити жалбе или потражити помоћ од стручњака компаније
- Водите рачуна да ни један запослени не постане жртва репресалија након што пријави оно што се њему/њој учинило да би могло бити, или што би заиста могло бити повреда Кодекса пословног понашања или важећег закона

Друштвено одговорно пословање

KBR признаје да је у циљу успешног спровођења наше стратегије непрестаног развоја и осигурања веће дугорочне вредности за деоничаре неопходно да градимо компанију чија пословна филозофија је утемељена на одрживости и у којој се постиже равнотежа између економског просперитета, контролисања човекове околине и друштвено одговорног пословања.

KBR се залаже за одржива решења пројеката започетих у име наших клијената тако што властите системе, технологије и културу саме KBR организације и њеног особља користи за пружање подршке постојећим прописима и аспирацијама својих клијената.

KBR оцењује економску, еколошку и друштвену проблематику током свих својих процеса одлучивања и у управним системима који се односе на наше пословне активности.

KBR примењује одрживе стратегије које имају за циљ да на најбољи могући начин усмеравају процесе одговорног пословања и руковођења људима, наше пословне и друштвене односе, затим структуре и заједнице у којима живимо и радимо, нашу инфраструктуру и материјал, као и наш економски просперитет. Ове стратегије укључују одржив пројекат, набавку, изградњу, технологије, разноликост испоручилаца и запослених, локални садржај, људска права, борбу против корупције, обуку, спречавање загађења околине, здравље и безбедност, добротворне прилоге и волонтерство.

ЗДРАВЉЕ, БЕЗБЕДНОСТ, СИГУРНОСТ И ЧОВЕКОВА ОКОЛИНА

Компанија ће се придржавати свих постојећих закона и релевантних индустријских норми пословања које се односе на заштиту здравља, безбедности и сигурности на радном месту свих запослених и других особа које се баве пословним активностима за компанију, укључујући и спречавање загађења човекове околине. Заштита здравља, сигурности и спречавање загађења човекове околине примарни су циљ Компаније и руководство Компаније ће предузети све мере које буде сматрало неопходним за постизање овог циља.

Компанија ће непрестано оцењивати здравствене, безбедносне, сигурносне и еколошке аспекте (у даљем тексту: „ЗБСЕ“) својих производа и услуга. Циљ је да се израде и ставе на располагање производи и услуге који неће имати никаквог недоличног утицаја на човекову околину и који су безбедни за употребу за који су намењени, ефикасни у потрошњи енергије и природних ресурса и који се могу поново прерађивати, користити или на безбедан начин одстранити.

Сви запослени ће вршити своје послове и радне задатке за које су одговорни на начин који је усаглашен са наведеним циљевима.

Компанија верује да је ефикасна контрола ЗБСЕ добра ствар. Признајемо да безбедна околина и мотивисана радна снага такође помажу да се увећа продуктивност, што ће на концу довести до увећања пословних успеха. Имајући све ово у виду, KBR је покренуо иницијативу „Нимало штете“ (Zero Harm) која себи садржи три динамичне компоненте – „Зеро харм, 24/7 и Кариц то Кеар“ (Zero Harm, 24/7 и Courage to Care).

Понашајте се одговорно!

Сви запослени требало би да:

- ✓ Развију добре безбедносне навике;
- ✓ Побољшају спровођење безбедносних прописа у своме подручју;
- ✓ Помогну при идентификовању заједничких фактора и узрока који су довели до инцидента; и
- ✓ Спрече настанак инцидента

ЈЕДНАКЕ МОГУЋНОСТИ ЗАПОСЛЕЊА И УЗНЕМИРАВАЊЕ НА РАДНОМ МЕСТУ

У својим прописима који се односе на пријем и унапређење радника, Компанија је одлучна у стварању једнаких могућности за све квалификоване појединце. Компанија ће се трудити да њену радну снагу сачињавају појединци који су одраз разнолике популације у заједници у којој послује.

Компанија ће се у свим својим пословним праксама и процедурама запошљавања придржавати постојећих закона који се односе на једнаке могућности запослења, како би гарантовала непостојање незаконитог дискриминисања било којег запосленог или кандидата за радно место. Компанија ће свим запосленима обезбедити радну средину у којој нема дискриминације, узнемиравања, застрашивања или присиле која би, директно или индиректно, била у вези са расом, бојом коже, верским убеђењем, хендикепом, полом, сексуалним опредељењем и полним идентитетом или представљањем, старосном доби, националним пореклом, борацким статусом или генетским информацијама.

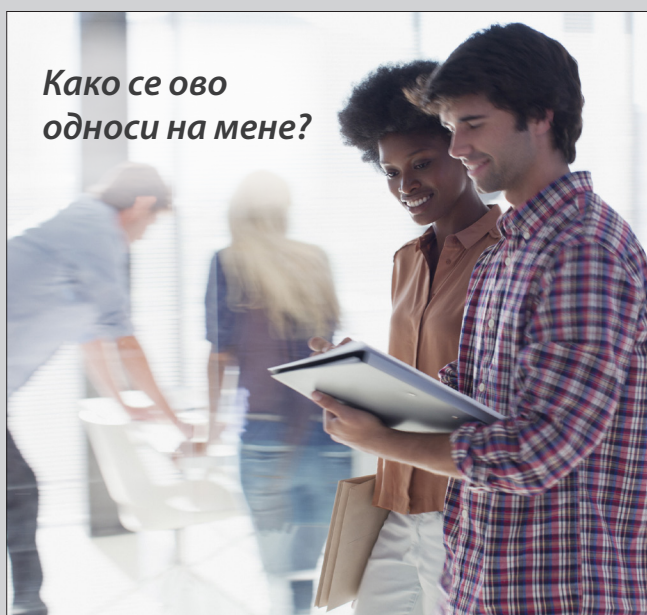
Запослени који верује да је био/била или да је тренутно изложен(а) дискриминацији, или који верује да је приметио(ла) дискриминацију, а који то пријави у складу са прописима, неће бити изложен репресалијама или другачијем третману јер је поднео такву пријаву.

Компанија је уверена да би према свим запосленима требало да се поступа достојанствено и са дужним поштовањем.

Политика Компаније је да се људима пружи радна околина у којој неће бити узнемиравања. Компанија неће допустити да њени запослени постану жртве узнемиравања које спроводе други запослени, укључујући надзорнике и остале чланове руководства.

Сваки запослени је одговоран да сарађује на постизању овог циља. Под узнемиравањем се подразумева озбиљан чин недоличног понашања и може довести до тога да запослени буде подвргнут дисциплинској процедури, укључујући и отказ по кратком поступку. Израз „узнемиравање“, како се сусреће у овом тексту правилника, укључује све врсте сексуалног, расног, етничког и других врста узнемиравања, укључујући и оно које се заснива на хендикепу.

Све жалбе биће испитане брзо и дискретно. Компанија не дозвољава да њени запослени који су пријавили било какав чин узнемиравања, укључујући и сексуално узнемиравање и узнемиравање, претрпе негативне последице.

**Како се ово
односи на мене?**

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: *Шта би требало да чиним ако верујем да сам жртва узнемиравања?*

ОДГОВОР: *Пре свега, покушајте ставити до знања супротној страни да се противите таквом начину понашања. Међутим, ако се не усуђујете суочити се са супротном страном (или ако се такво понашање настави), требало би да се посаветујете са директним претпостављеним. Ако бисте се пријатније осећали да о томе поразговарате са другима, а не са својим директним претпостављеним, или ако ваш директни претпостављени није предузео никакву акцију у погледу решавања проблема, требало би да се обратите некоме у Служби за људске ресурсе (Кадровској служби) или Оделу за правна питања. Све такве жалбе биће испитане брзо и дискретно.*

СУКОБИ ИНТЕРЕСА

Дужност свих запослених је да унапређују легитимне интересе Компаније. Компанију забрињава уколико спољни послови или лични интереси или други односи запослених доведу до сукоба интереса или мешања интереса са интересима Компаније. Компанија не дозвољава сукоб интереса, осим ако то генерални директор или његов/њен заменик није изричито одобрио.

Потенцијални сукоб интереса

Постоји много начина на које може доћи до сукоба интереса, укључујући и ситуације где запослени:

1. раде на функцији директора или саветника у или у име неког ентитета који не припада KBR-у.
2. поседују одређене инвестиције или имају финансијског интереса у постојећем или потенцијалном конкуренту, клијенту или испоручиоцу; или
3. раде на другом радном месту чији интереси су у сукобу са интересима Компаније или угрожавају способност запосленог да врши своје послове и радне задатке у Компанији.

Послови које обавља блиска родбина или пословне везе са њима такође могу довести до стварних, привидних или потенцијалних сукоба интереса.

Компанија очекује и захтева од својих запослених да буду искрени и на етички начин поступају приликом решавања стварних, привидних или могућих сукоба интереса. Уколико код било којег запосленог настане сукоб интереса, поменути запослени би, сместа и у потпуности, новонасталу ситуацију требало да стави до знања свом менаџеру или директном преспостављеном који би, затим, требало да затражи одобрење за њен наставак од генералног директора или његовог заменика. Уколико код било којег од чланова Управног одбора или код генералног директора настане могући сукоб интереса, та ситуација би сместа и у потпуности требало да буде стављена на знање Комитету ревизора Компаније.

Поједини запослени који могу наредити или утицати на коришћење или располагање било којом знатнијом количином финансијских или других средстава Компаније обавезни су доставити годишњи извештај о усклађености, који се односи на стварне, привидне или могуће сукобе интереса.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: Јован је запослен као инжењер и добио је задатак да резервише тимски излет. Јованов брат је власник хотела и могао би бити домаћин тог излета. Да ли Јован сме потписати уговор са хотелом свога брата?

ОДГОВОР: Не, јер би то створило сукоб интереса. Јован не може учинити ништа чиме би утицао на Компанију да користи братово предузеће за ову сврху, али би, уколико своју родбинску везу претходно обелодани, могао повезати свога брата са Одељењем које је задужено за организацију службених путовања или планирање активности.

ИНТЕРНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ КОНТРОЛЕ

Компанија ће примењивати систем интерне рачуноводствене контроле који пружа довољну количину разумних гаранција у вези са поузданошћу финансијске евиденције и припреме финансијских извештаја намењених за јавност, у складу са општеприхваћеним рачуноводственим принципима или неким другим критеријима који се примењују на те извештаје и укључују прописе и процедуре које:

- се односе на вођење евиденције која, у разумно довољној количини детаља, тачно и правично одражава трансакције и располагање имовином Компаније.
- пружају разумно довољно гаранција да су трансакције извршене у складу са општим или специфичним овлашћењима која даје Управа; и
- пружају разумно довољно гаранција у вези са превенцијом или правовременим откривањем неовлашћених набавки, коришћења или располагања имовином Компаније.

Ниједна трансакција неће бити регистрована у рачуноводство Компаније, осим ако она није у складу са писаним прописима и процедурама, или ако одговарајуће овлашћено запослено лице за њу није дало специфично и формално одобрење. За издавање таквог одобрења потребно је утврдити да ли је трансакција: (а) одобрена у складу са овом Корпоративном политиком и (б) подржана довољном количином пратеће документације којом се доказује важност трансакције.

Све трансакције које Компанија обави биће унесене у рачуноводство Компаније у складу са уобичајеним стандардним процедурама. Рачуноводствена евиденција водиће се уз регистровање разумне количине детаља како би:

- тачно и правично одражавала трансакције и располагање имовином Компаније;
- била у складу са важећим регулаторним захтевима, укључујући и амерички Закон о спречавању корупције у иностранству (ФЦПА) и другим статутарним прописима; и
- била обрађена на начин који ће омогућити правовремену израду финансијских извештаја, евиденције и података намењених за интерне, спољне и регулаторне извештаје.

За примену и одржавање интерних рачуноводствених контрола, процедура и евиденција које су у сваком погледу адекватне и удовољавају захтевима ове Корпоративне политике првенствено ће бити одговоран директор финансијске службе. Поред тога, генерални директор и финансијски директор одговорни су да гарантују усклађеност са свим аспектима наведеним у поглављима 302 и 404 Сарбанес-Оксли закона који прописује да чланови Управе изврше процену ефикасности система интерне контроле финансијских извештаја за одређени временски период пословања Компаније и поднесу извештај о тој процени. Финансијски директор и директор правне службе одговорни су да гарантују усклађеност са америчким Законом о спречавању корупције у иностранству, укључујући и делове тог Закона који прописују да Компанија мора примењивати исцрпан систем интерне контроле.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: Једног дана Петров колега Јозо замоли Петра да унесе једну трансакцију у рачуноводствени систем Компаније. Петар је имао неколико питања о важности трансакције на која Јозо није могао дати одговор. Шта би Петар требало да уради?

ОДГОВОР: Петар би требало да о овоме обавести свог менаџера и поведе рачуна да само важеће и тачне трансакције буду унесене у књиговодство Компаније.

МИТО И КОРУПЦИЈА

Запосленима KBR-а и трећим странама које делују у његово име забрањено је да врше, нуде, овлашћују или обећавају да ће вршити недолична плаћања. Израз „Недолична плаћања“ користи се да би описао широк дијапазон незаконитих исплата новца или било чега од вредности која је обично изражена у виду провизије, мита или плаћања чија је сврха да позитивно утичу на поједине одлуке које би у противном угрозиле пословање компаније, или, пак, да иду у личну корист појединца. Ове врсте плаћања су незаконите, неетичке и забрањене овим Кодексом пословног понашања.

Компанија забрањује свим својим запосленима и трећим странама које делују у име KBR-а да плаћају, нуде, обећавају или дају овлашћења за давање било какве врсте мита, провизија или сличних незаконитих плаћања новчаних износа или било чега од вредности било којем јавном званичнику, лицу у државној служби, политичкој странки или представнику политичке странке, кандидату за јавну функцију или запосленом у јавној међународној организацији у било којој земљи света.

Све трансакције морају бити извршене, а приступ имовини је дозвољен само уколико за то постоји одобрење које је дала Управа.

Запосленима је такође забрањено да, директно или индиректно, од трећих лица примају недолична плаћања или узимају било шта од значајне вредности у вези са трансакцијом коју је КОмпанија направила.

Компанији, њеним запосленима и трећим странама које делују у њено име забрањено је вршити било каква „посредничка“ или убрзана плаћања било којем државном званичнику или запосленом, чија сврха би била да тај званичник убрза или обезбеди извршење рутинске државне активности која иначе не спада у његов домен одговорности.

У веома ретким приликама неки запослени може сматрати потребним да изврши неку уплату неком државном чиновнику или запосленом, како би била избегнута непосредна опасност за лично здравље, безбедност или слободу у ситуацији у којој запослени, имајући у виду озбиљност исте, није у стању да добије претходно одобрење за свој поступак. Ако је плаћање извршено под оваквим околностима, запослени који је извршио уплату мора у што скоријем року да обавести директора службе за усклађеност пословања или његовог заменика и затражи даља упутства.

С обзиром на то да поступци трећих лица који делују у име KBR-а, баш као и поступци запослених, могу довести до одговорности компаније и оштетити њену репутацију, сва трећа лица која би могла доћи у додир са неамеричким државним званичницима или запосленима Компаније, као и остале треће стране које су наведене као високоризична лица морају:

- (i) бити подрвргнути одговарајућој дју-дилиценс процени ризика пре него што буду ангажовани;
- (ii) имати забрану давања недоличних плаћања; и
- (iii) придржавати се додатних услова и прописа о спречавању корупције, уколико се то на њих односи.

У зависности од околности, донације хуманитарним организацијама или социјалним установама могу се сматрати недоличним плаћањем.

У процедурама за примену KBR-ове Политике за борбу против корупције понуђене су детаљније смернице о процедурама ангажовања трећих страна и давања донација.

ПОКЛОНИ, ПУТОВАЊЕ И РАЗОНОДА

Сва плаћања или давања било чега од вредности било којем јавном званичнику, лицу у државној служби, политичкој странки или представнику политичке странке, кандидату за јавну функцију или запосленом у јавној међународној организацији, клијенту или потенцијалном клијенту, укључујући и прекомерну забаву, путовања или дарове од знатне вредности, могу се сматрати недоличним плаћањем и/или повредом важећег закона о борби против корупције. У складу с тим, запосленима је забрањено нудити екстравагантне и честе поклоне, гостопримство, путовања или забаву (такође познато као пословна репрезентација) трећим лицима. У сврху пружања даљих смерница, KBR-ове Процедуре за примену KBR-ове Пословне политике за борбу против корупције наводе околности у којима се поклони могу давати или гостопримство нудити одређеним трећим лицима, укључујући и јавне званичнике и државне чиновнике.

Запосленима је такође забрањено, директно или индиректно, тражити или примати од трећих лица било шта што има знатну вредност, укључујући екстравагантне поклоне, гостопримство, путовања или забаву.

Ова одредба не забрањује давање или примање разумно прихватљивих и уобичајених пословних ручкова и вечера, забаве и дарова, све док то не доводи до стварања претпоставке недоличности и не излази из оквира пословне политике и процедура Компаније. Све такве активности морају бити пријављене и за њих мора постојати одобрење издато у складу са пословном политиком Компаније или, у одсуству специфичне пословне политике или процедуре, директни претпостављени запосленог мора дати своје одобрење.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: *Да ли то значи да не могу извести клијента на вечеру по завршетку пословног састанка?*

ОДГОВОР: *Можете извести клијента на вечеру како бисте разговарали о послу или развијали пословне односе. При томе морате водити рачуна да је оброк разуман и уобичајен и да се придржавате свих KBR-ових процедура за добијање претходне сагласности и надокнаду трошкова.*

ПОЛИТИЧКЕ ДОНАЦИЈЕ

Компанија стимулише учешће у политичким збивањима. Међутим, федерална влада Сједињених Држава, савезне државе и локални органи власти, као и неке друге државе света донеле су посебне законе којима се регулише давање политичких донација, помагање вршења политичких активности и давање поклона, како би се спречило вршење недоличног утицаја на јавне званичнике. Политичке донације таквим појединцима или групама могле би се сматрати недоличним плаћањима. Учешће у политичким активностима на међународном нивоу или на федералном, државном или локалном нивоу унутар САД, могло би довести до правних последица и одговорности која се приписује Компанији. Из тог разлога, запослени би се морали упознати са свим релевантним законима и увек се претходно консултовати са Службом за односе са државним властима пре него што се укључе у такве политичке активности.

Компанија ће се придржавати свих важећих закона који регулишу политички утицај и доприносе политичким кампањама.

Компанија чврсто верује у демократске политичке процесе, као и да би њени запослени требало да показују активно интересовање за неговање принципа доброг руковођења у државама, покрајинама и заједницама у којима живе. Запослени могу одвојити властито време и средства да би подржали политичке кандидате и политичке ставове, али им Компанија за то неће давати било какву надокнаду трошкова нити их на било који начин компензовати за време и новчана средства која су одвојили за те политичке доприносе. Апелује се на запослене да се увере да су њихови лични политички доприноси и активности у складу са важећим законима. На пример, особама које нису држављани Сједињених Америчких Држава није дозвољено давати било какве донације политичким кандидатима који учествују на америчким федералним, државним или локалним изборима. Друге земље такође имају на снази законе којима се регулише давање донација политичке природе.

Ниједан запослени или треће лице које представља Компанију у политичким или званичним питањима неће вршити било какав, директни или индиректни, притисак на било којег запосленог који би се кршило право појединца да одлучи да ли ће, коме ће и у којем износу ће давати личне политичке доприносе.

Запослени и остала трећа лица који заступају компанију у политичким и државним активностима, морају се придржавати свих закона који регулишу учешће корпорација у пословима од јавног значаја. У складу са великим бројем статута, појединцима је дозвољено показивати одређене врсте понашања и често се стимулишу у том правцу, међутим то исто понашање корпорацијама је забрањено. Пословна политика Компаније је да се у потпуности придржава тих забрана.

Ништа што спада у финансијска средства Компаније, њену имовину или услуге не сме од стране Компаније или у њено име бити дато у прилог неком политичком кандидату на одређену функцију или политичкој странци или званичнику странке у Сједињеним Америчким Државама (било на државном или федералном нивоу) или у било којој другој земљи света, без претходно добијеног одобрења KBR-ове службе за односе са државним властима. Такво одобрење подлеже претходној контроли и одобрењу директора Одељења за правне послове. KBR-ов директор Одељења за правне послове ће проверити да ли су предложене донације легалне и одговарајуће у складу са важећим законима.

Федерални, државни и локални закони САД ограничавају нуђење дарова јавним званичницима. Према томе, када наступају у име Компаније, запосленима је, уопштено говорећи, забрањено да америчким јавним званичницима или државним чиновницима нуде било шта од вредности.

ИЗВОЗ И ПОШТИВАЊЕ ПРОПИСА ТРГОВАЊА

Пословна политика KBR-a је да се сви амерички и остали важећи закони и прописи којима се еуређује међународна трговина у потпуности поштују. Ови закони и прописи односе се на извоз и увоз производа, пружање услуга, софтвер, технологију и техничке податке, као и захтеве везане за санкције и прописе којим се забрањује бојкот. Сваки запослени је лично одговоран да се увери да ни једна трансакција ни у којем случају не буде извршена у супротности са KBR-овом пословном политиком о потпуној усклађености.

Међународне трговинске контроле, укључујући извозне регулативе, осмишљени су да заштите националну безбедност и иностране политичке интересе влада које уводе извозне захтеве контроле. Извоз укључује физичке извозе као и усмени, визуални или електронски извоз података, софтвера и технологије. У контексту америчког Закона о контроли извоза, под извозом се такође подразумева и пренос техничких података страним држављанима који се налазе на територији Сједињених Америчких Држава, откривање америчких техничких података особама које се налазе на иностраној територији и поседују држављанство треће земље, поновни извоз оригиналних америчких производа из једне земље у другу и извоз производа израђених у иностранству за чију производњу је коришћено више од 10% сировина америчког порекла. Амерички закони о трговинским контролама не примењују се само на KBR-ове компаније унутар САД, већ и на оне које KBR поседује изван територије САД.

САД су увеле санкције великом броју земаља у којима особе америчког порекла, америчке компаније и њихове иностране филијале не смеју пословати. Канцеларија државног контролора иностраних прихода (ОФАЦ) америчког Министарства финансија редовно објављује спискове земаља и/или степен рестрикција које се примењују у погледу било које такве земље и запослени који су укључени у међународну трговину дужни су консултовати најновије спискове који се објављују на интернет страницама Министарства, на адреси <http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/Pages/Programs.aspx>. Пословна политика KBR-a је да се KBR ни на који начин неће укључивати у пословање, ангажовати се за било какве радове или вршити продају производа у земљама које подлежу ОФАЦ-овом ембаргу или санкцијама, осим ако амерички закони не прописују другачије.

Ова забрана се такође односи и на подузимање радова или продаје производа за потребе било којег ентитета који се налази у било којој од ових земаља, или било којем ентитету који се налази у власништву или под контролом државне власти било које од ових земаља, без обзира у којој земљи се тај ентитет физички налазио. Остале земље у којима KBR послује могу увести сличне трговинске санкције и рестрикције у погледу једне или више истих земаља. Сваки запослени је лично одговоран да се консултује са KBR-овим Одељењем за правне послове, канцеларијом за усклађеност са прописима међународне трговине у случају да има било каквих питања у погледу неке специфичне територије правне надлежности.

Америчким законима и прописима такође је уведено мање рестриктивних ограничења трговања са одређеним бројем земаља. Америчке и остале државне власти воде спискове ентитета у којима компаније не могу пословати и запослени који се баве међународном трговином требало би да рутински проверавају ове спискове пре него што се укључе у одређене међународне послове.

Поред тога, KBR захтева да се сви запослени стриктно придржавају америчких Прописа о забрани бојкота, којим се забрањује вршење било каквог посла којим би се давала подршка арапском бојкоту Израела. Иако се овај пример у пракси не среће тако често, америчким Прописима о забрани бојкота такође је забрањено вршити пословне трансакције којим би се давала подршка бојкоту којег једна земља врши против неке друге земље, осом ако тај бојкот није у складу са оним прописаним по законима САД.

АНТИТРАСТ

Компанија ће се у сваком погледу придржавати важећих закона о антитрасту и конкуренцији.

Ниједан запослени неће постићи било какав имплицирани, формални или неформални споразум, уговор, склопити план или постићи договор са било којим конкурентом, у погледу цена, услова и рокова продаје или вршења услуга, производње, дистрибуције, расподеле територија или клијената, нити ће размењивати информације или разговарати са конкурентима о ценама, условима и роковима продаје или вршења услуга, или о било каквим другим конкурентским питањима, нити ће се укључивати и било какве активности које угрожавају важеће законе и антитрасту и конкуренцији.

Уобичајени аранжмани везани за давање једног дела посла другима на вршење, или заједнички пословни предлози са конкурентима којима се не угрожавају важећи закони о антитрасту и конкуренцији и за које је KBR-ово Одељење за правне послове дало своју сагласност нису забрањени у складу са овом пословном политиком.

Такође је потребно обратити се KBR-овом Одељењу за правне послове и тражити детаљна упутства у случају укључивања у размену информација са конкурентима кроз чланство у трговинским удружењима или током састанака у оквиру исте индустријске гране, како би се обезбедила усклађеност са важећим законима о антитрасту и конкуренцији.

Споразуми постигнути између удружених компанија у вези са пословањем удружених компанија сматрају се партнерским, а не конкурентским споразумом - чак и када партнери који су повезани унутар те удружене компаније наступају као међусобни конкуренти када изван ње делују сваки за свој рачун. Међутим, удружене компаније које међусобно конкуришу једна другој не смеју склапати међусобне споразуме о неконкурисању. Такође, размена конкурентски осетљивих информација између KBR-а и њених удружених компанија могла би бити проблематична; према томе, пре него што се укључите у размену таквих информација, требало би да сепосаветујете са Одељењем за правне послове.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: Јанко је запослен у Одељењу за предлоге. Током присуства конференцији у оквиру исте индустријске гране, бивши Јанков колега који сада ради за конкурента обраћа се Јанку са позивом да се издвоје и придруже групи у којој се врши размена неких упоредних информација. Да ли Јанко треба да присуствује том састанку?

ОДГОВОР: Јанко би требало да се посаветује са Одељењем за правне послове пре него што се укључи у било какав састанак или размену било каквих информација које су власништво KBR-а, како би се уверио у усклађеност са свим законима о антитрасту и конкуренцији.

ПРОНЕВЕРА

Компанија забрањује све врсте проневере.

Израз „проневера“ укључује, али се не односи искључиво на непрописно присвајање финансијских средстава и друге неправилности, укључујући и све врсте:

- непоштеног или преварантског понашања;
- непрописног коришћења или непрописног присвајања финансијских средстава;
- проневере;
- фалсификовање или мењање платежних средстава, попут чекова Компаније или меница;
- отуђивање имовине која припада запосленом компаније, њеном клијенту, партнеру или испоручиоцу;
- претварање пословног коришћења готовине, деоница, набавки, власништва или друге имовине Компаније у коришћење за личне потребе;
- неовлашћена обрада или пријављивање трансакција компаније; и
- Фалсификовање података компаније за личне или друге потребе.

Напред наведени списак не укључује све примере, али је намењен да буде репрезентативан за ситуације које се односе на проневеру.

Запослени су обавезни да штите имовину Компаније и да гарантују њену ефикасну употребу. Запосленима је забрањено красти, расипати се и алкаво поступати према имовини Компаније пошто такви поступци и понашање имају директног и негативног утицаја на репутацију и профитабилност Компаније. Сва имовина Компаније требало би да се искључиво користи у легитимне пословне сврхе Компаније.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: Директор продајне службе и његов надзорник раде на истим пословима већ дужи низ година, а поред тога одржавају и добре пријатељске односе изван радног времена. Након скупе вечере на коју су изашли заједно са супругама, директор продајне службе предложи да плате рачун кредитном картицом компаније. Надзорник чија је дужност да директору продајне службе потписује и одобрава извештаје о трошковима, сложи се са предлогом. Да ли постоји проблем?

ОДГОВОР: Поступци директора продајне службе и надзорника представљају повреду Кодекса пословног понашања пошто је коришћење финансијских средстава Компаније за личне потребе стриктно забрањено, а достава и одобрење лажних трошкова представља проневеру.

КОРИШЋЕЊЕ И ЈАВНО ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЛЕВАНТНИХ ЗАШТИЋЕНИХ ИНФОРМАЦИЈА

Компанија ће места и у потпуности објавити у јавност све информације од пресудне важности, када и уколико то буде прописано законом и/или на основу захтева који стигну са берзи SEC или NYSE. Дефиниција „пресудности“ укључује субјективну процену, па према томе, одлуку о томе да ли је нека информација од пресудне важности или није доносиће директор Одељења за правна питања и директор Одељења за финансије. Све објаве које Компанија изнесе у јавност путем својих извештаја и докумената депонованих или достављених у SEC, као и друге врсте комуникације које Компанија упути биће потпуне, правичне, тачне, правовремене и разумљиве.

Све док их Компанија не објави у јавност, информације од пресудне важности које нису намењене јавности не смеју бити изнесене ниједном другом лицу унутар Компаније осим онемо чији положај захтева да буде упознат(а) са њом.

Ниједан запослени неће упутити налог за куповину или продају деоница или вредносних хартија Компаније (или сличне деривате попут „put“ и „call“ опција), или препоручити другој особи да то учини ако је у поседу информације од пресудне важности која се односи на Компанију, а која још увек није објављена у јавност. Сваки запослени који поседује информацију од пресудне важности која још увек није објављена дужан је да чека до завршетка другог радног дана након дана објављивања те информације, пре него што почне трговати вредносним хартијама или препоручи другима да то чине.

Због чињенице да редовно имају приступа поверљивим информацијама, поједини запослени („инсајдери“) изложени су додатним рестрикцијама везаним за трговину вредносним хартијама Компаније.

ПОВЕРЉИВЕ И ЗАКОНОМ ЗАШТИЋЕНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Током извршења послова и радних задатака за Компанију, запослени често сазнају поверљиве или заштићене информације о Компанији, њеним клијентима, добављачима или партнерима у заједничком друштву.

Ниједан запослени коме је поверена информација која се сматра поверљивом или заштићеном, или који је на неки други начин сазнао за њу, неће објавити ту информацију изван Компаније или је користити за личну корист, а да претходно није добио пуноважно писмено одобрење Компаније да то учини, које овлашћење издаје менаџер или запослени који је овлашћен за издавање наредбе за обелодањење таквих информација. Неовлашћено објављивање може изазвати штету по Компанију или помоћи конкуренту.

Компанија такође располаже заштићеним подацима партнера из заједничког друштва, добављача и клијената. Заштита таквих података од велике је важности и они смеју бити објављени искључиво уз велику пажњу како би се очувало поверење тих особа. Ниједан запослени неће објавити илу користити заштићену информацију која је власништво друге компаније другим особама које нису запослене у компанији јер, без обзира на то да ли је за такво нешто издато одобрење или не, право на објаву информација које се спомиње у овом тексту остаје непромењено, нити ће било која особа открити информацију другима осим ако она није квалификована као информација коју је потребно знати.

ДРЖАВНИ УГОВОРИ

Компанија ће се придржавати свих прописа који важе у Сједињеним Америчким Државама и који се примењују на остале државне уговоре.

Сви запослени који раде по основу уговора са државним властима, морају бити упознати са прописима и праксама из овог Кодекса пословног понашања које се примењују на државне уговоре и морају проћи обуку у том смислу, а посебно у вези са државним уговорима. Свака пословна јединица која има потписан уговор са Сједињеним Америчким Државама или другим владама одговорна је да гарантује да запослени прођу обуку у вези са овим прописима и да се таква обука може прописно документовати.

ПРИЈАВЉИВАЊЕ СУМЊЕ У ПОВРЕДЕ КОДЕКСА ПОСЛОВНОГ ПОНАШАЊА

Запослени морају сместа пријавити сваку сумњиву повреду Кодекса пословног понашања путем одговарајућих канала за пријављивање, који могу укључити али нису ограничени на:

- www.kbr.ethicspoint.com
- Етички хотлајн
 - Број телефона у САД или Канади: (855) 219-7328
 - За све остале земље, бесплатан број телефона може се наћи на интернет страницама: www.kbr.ethicspoint.com
- Поштански преградак Кодекса пословног понашања
 - P.O. Box 2464, Houston, TX 77252-2464, USA
- Менаџер Кодекса пословног понашања, на адресу fhoukbrcode@kbr.com
- Овлашћени представник KBR-овог **Одела за правне послове; Службама за финансијску ревизију; Служби за људске ресурсе; Одељењу за здравље, безбедност, сигурност и животну средину;** или неком другом Одељењу које је задужено за усклађеност.
- Радников **надзорник** или **менаџер**
- Члан извршног одбора Управе

Поред тога, запослени могу искористити своје законско право или дужност да би пријавили могуће повреду закона одговарајућим државним властима и то могу учинити у било којем тренутку, а да при томе нису обавезни пријавити случај, или тражити претходно овлашћење за пријаву од Компаније.

Компанија не дозвољава било какав вид репресалија у случају подношења добронамерне пријаве претпостављене повреду Кодекса пословног понашања. Сви који буду, директно или индиректно, вршили било какве репресалије против запослених који су пријавили стварне или претпостављене повреду Кодекса биће изложени дисциплинским санкцијама. Одвраћање других запослених од намере да поднесу пријаву је забрањено и може бити разлог за покретање дисциплинског поступка.

Од запослених се очекује да у потпуности сарађују на свакој истрази која се покрене наком подношења пријаве о повреди Кодекса пословног понашања.

Понашајте се одговорно!

ПИТАЊЕ: Једног дана Франк је приметио како је његов директни претпостављени учинио нешто за шта он претпоставља да би могло бити повреда Кодекса пословног понашања, али није сигуран да ли се заиста ради о повреди и, осим тога, најрадије не би да буде умешан у све то. Шта би требало да уради?

ОДГОВОР: Франк би требало да пријави ситуацију путем хотлајна или неког другог пријавног канала. COBC Одељење може затим спровести истрагу и одлучити да ли се заиста ради о повреди Кодекса или не. Франк је дужан да поднесе пријаву понашања које је приметио.

17

Кодекс пословног понашања

